POLSKA AKADEMIA NAUK
Instytut Historii

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ROCZNIK LXII

Nr 2

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1955

http://rcin.org.pl

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

ROCZNIK LXII
Nr 2

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE
WARSZAWA 1955

http://rcin.org.pl

KOMITET REDAKCYJNY
Juliusz Bardach, Iza Bieżuńska, Aleksander Gieysztor,
Leon Grosfeld, Henryk Jabłoński, Witold Kula,
Bogusław Leśnodorski — redaktor naczelny, Janina Żurawicka

ADRES REDAKCJI
Instytut Historii PAN
Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31 tel. 62051

A.96

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE — WARSZAWA

Nakład 4236 + 150 egz.	Oddano do składania 16.II.55
Ark. druk. 19,25 Ark. wyd. 29,45	Podpisano do druku 25.IV.55
Papier druk. sat. 70 g 70 × 100 V kl.	Druk uk. w maju 1955
Cena zł 10.—	Zamówienie 57 B-6-3630

Stoł. Zakł. Graf. Drukarnia Naukowa, Warszawa, Śniadeckich 8.

http://rcin.org.pl

SPIS TREŚCI

W i t o l d K u l a — Rok Mickiewiczowski 3
A n d r z e j P o p p e — U źródeł postępowej historiografii szlacheckiego rewolucjonizmu — Zorian Dołęga Chodakowski 13
F e l i x H e i n r i c h G e n t z e n — Zabór pruski w dobie powstania styczniowego 36
W i s ł a w a K n a p o w s k a — Lud Polski — Gromada rewolucyjna Londyn 63
S t a n i s ł a w P i e k a r c z y k — Kilka uwag w sprawie kształtowania się i rozwoju narodowości polskiej 98

DYSKUSJA I POLEMIKA

J e r z y K u l c z y c k i — Zagadnienie systematyki kryteriów periodyzacji oraz prawidłowości i specyfiki rozwoju historycznego 126
W a n d a M o s z c z e ń s k a — Czy historia historiografii jest wąską specjalnością? 159
K a z i m i e r z B u d z y k — Zagadnienie kultury w podręczniku historii Polski 172

MATERIAŁY

A d a m K e r s t e n — Nowe materiały do powstania pod wodzą Kostki Napierskiego 185

RECENZJE

Marx, Engels, Lenin, Stalin — Zur deutschen Geschichte, T. II — W a c ł a w D ł u g o b o r s k i — A d a m G a l o s 192
M. Małowist, Studia z dziejów rzemiosła w okresie kryzysu feudalizmu w zachodniej Europie w XIV—XV w. — E w a M a l e c z y ń s k a 202
J. Gierowski, Między saskim absolutyzmem a złotą wolnością — J a k u b G o l d b e r g 209
T. Rawski, Sztuka dowódcza Tadeusza Kościuszki — J e r z y K o w e c k i . . 214
J. Danielewicz, Generał I. Prądzyński (1792—1850) — T a d e u s z Ł e p k o w s k i 220
W. Wolff, Wybór pism o Śląsku — K a z i m i e r z P o p i o ł e k 231
A magyar nép története, rovid attekintes — J a n R e y c h m a n 236
Prawo międzynarodowe i historia dyplomatyczna — J ó z e f K u k u ł k a . 241
T. Lamos, Bibliografia k archivom na Slovensku — J e r z y S e n k o w s k i . 243

http://rcin.org.pl

ŻYCIE NAUKOWE W KRAJU

III archiwalna konferencja metodyczna — Adam Stebelski . . . 251
Sesja młodych historyków — Krystyna Kersten 256
Z wydarzeń naukowych 260

ŻYCIE NAUKOWE ZA GRANICĄ

Z prac historyków radzieckich
Badania historyków radzieckich nad formowaniem się rynku wewnętrznego Rosji w okresie kształtowania się stosunków kapitalistycznych — Stanisław Michalkiewicz 267
Kronika radziecka 278
Muzeum Historii Niemiec — Gerard Thiele 281
Polityka Stanów Zjednoczonych wobec krajów Ameryki Łacińskiej — Ignacy Sachs 283

*

Listy do Redakcji 294

*

Streszczenia w języku rosyjskim 295
Streszczenia w języku francuskim 299

СОДЕРЖАНИЕ

Витольд Куля — Мицкевичевский год 3
Анджей Поппэ — У источников прогрессивной историографии шляхетского революционизма — Зориан Доленга Ходаковский 13
Феликс Хейнрих Гентцен — Польские территория под прусской властью в период январского восстания 36
Вислава Кнаповская — Польский народ — Лондонская община . 63
Станислав Пекарчик — Примечания по вопросу образования и развития польской национальности 98

ДИСКУССИЯ И ПОЛЕМИКА

Ежи Кульчицкий — Вопрос систематики критериев периодизации, а также последовательности и специфики исторического развития . . 126
Ванда Мошеньская — Является ли история историографии узкой специальностью? 159
Казимеж Будзык — Вопрос культуры в учебнике истории Польши . 172

МАТЕРИАЛЫ

Адам Керстен — Новые материалы по вопросу восстания под руководством Костки Наперского 185

http://rcin.org.pl

РЕЦЕНЗИИ

Маркс, Энгельс, Ленин, Сталин, Zur deutschen Geschichte, t. II — Вацлав Длугоборский — Адам Галос 192
М. Маловист, Исследования по истории ремесла в период кризиса феодализма в Западной Европе XIV—XV в. — Эва Малечиньская . . 202
Е. Геровский, Между абсолютизмом Сасов и золотой свободой — Якуб Гольдберг 209
Т. Равский, Военное искусство Тадеуша Костюшко — Ежи Ковецкий . 214
Е. Данелевич, Генерал И. Прондзиньский — Тадеуш Лэпковский . 220
В. Вольф, Избранные сочинения о Силезии — Казимеж Попиолэк . 231
A magyar nèp torténete, rovid attekintes — Ян Рейхман 236
Международное право и история дипломатии — Юзеф Кукулка . . 241
T. Lamos, Bibliografia k archivom na slovensku — Ежи Сенковский . 248

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ В СТРАНЕ

III архивальная методическая конференция — Адам Стебельский . 251
Сессия молодых историков — Крыстына Керстен 256
Хроника научных событий 260

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ ЗАГРАНИЦЕЙ

Из трудов советских историков
Исследования советских историков по образованию внутреннего рынка в России в период возникновения капиталистических отношений — Станислав Михалькевич . . . . , 267
Из научной жизни советских историков 278
Музей истории Германии — Герард Тиеле 281
Политика Соединенных Штатов по отношению к государствам Латинской Америки — Игнацы Сахс 283
Письма в редакцию 294

SOMMAIRE

Witold Kula — L'année consacrée à la mémoire de Mickiewicz 3
Andrzej Poppe — Les Sources de l'historiographie progressiste des révolutionnistes nobiliaires — Zorian Dołęga Chodakowski 13
Felix Heinrich Gentzen — Les territoires annexés par la Prusse à la période de l'insurrection de 1863 36
Wisława Knapowska — Lud Polski — Gromada rewolucyjna Londyn . 63
Stanisław Piekarczyk — Quelques remarques sur la constitution et le développement de la nationalité polonaise 98

DISCUSION ET POLÉMIQUE

Jerzy Kulczycki — Problème de la systématisation des critères relatifs à la périodisation, à la régularité et aux traits spécifiques du développement de l'histoire 126

http://rcin.org.pl

Wanda Moszczeńska — L'histoire de l'historiographie est-elle une spécialité étroite? 159
Kazimierz Budzyk — Le problème de la culture dans le Manuel de l'Histoire de Pologne 172

MATÉRIAUX

Adam Kersten — Nouveaux matériaux sur l'insurrection ayant eu Kostka Napierski pour chef 185

CRITIQUES

Marxs, Engels, Lenin, Stalin — Zur deutschen Geschichte, t. II — Wacław Długoborski — Adam Galos 192
M. Małowist, Etudes sur l'histoire des métiers à la période de la crise du féodalisme dans l'Europe occidentale aux XIVe et XVe siècles — Ewa Maleczyńska 202
J. Gierowski, Entre l'absolutisme saxon et la „liberté d'or" — Jakub Goldberg 209
T. Rawski, L'art stratégiste de Tadeusz Kościuszko — Jerzy Kowecki . 214
J. Danielewicz, Le général I. Prądzyński (1792—1850) — Tadeusz Lepkowski 220
W. Wolff, Oeuvres choisies sur la Silésie — Kazimierz Popiołek . . 231
A magyar nèp története, rovid attekintes — Jan Reychman 236
Le droit international et l'histoire de la diplomatie — Józef Kukułka . 241
T. Lamos. Bibliografia k archivom na Slovensku — Jerzy Senkowski . 248

LA VIE SCIENTIFIQUE EN POLOGNE

La IIIe session archivale méthodique — Adam Stebelski 251
Le session des jeunes historiens — Krystyna Kersten 256
Evénements historiques 260

LA VIE SCIENTIFIQUE À L'ÉTRANGER

Sur les travoux des historiens soviétiques.
Les recherches des historiens soviétiques sur la constitution d'un marché intérieur en Russie à l'époque de la formation des conditions capitalistes — Stanisław Michalkiewicz 267
A propos de la vie scientifique des historiens soviétiques 278
Le Musée de l'Histoire de l'Allemagne — Gérard Thiele 281
La politiques des USA à l'égard des Etats de l'Amérique Latine — Ignacy Sachs 283
Lettres à la Redaction 294

http://rcin.org.pl

ROCZNIKI HISTORYCZNE

Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Wydział Historii i Nauk Społecznych.
Rocznik XX za lata 1951—1952. PWN 1955, s. 230, zł 40,—

Treść: H. Łowmiański: O pochodzeniu Geografa bawarskiego — K. Tymieniecki: Lenna chłopskie czy prawo niemieckie? — G. Labuda: Zapiska o zaburzeniach chłopskich w dobrach klasztoru przemęckiego — W. Jakóbczyk: Komplikacje regulacyjne w Poznańskiem — Drobne prace i materiały: B. Kürbisówna: Literaturoznawstwo a historiografia średniowieczna — Recenzje: M. Plezia: Neurowie w świetle historiografii starożytnej (K. Tymieniecki) — E. Assmann: Stettins Seehandel und Seeschiffahrt im Mittelalter (B. Wachowiak) — E. Długopolski: Władysław Łokietek na tle swoich czasów (St. Zajączkowski) — M. Friedberg: Ołtarz krakowski Wita Stwosza (K. Tymieniecki) — J. Krasoń: Uposażenie klasztoru cystersów w Obrze w wiekach średnich (H. Chłopocka) — T. Mencel: Feliks Łubieński, minister sprawiedliwości Ks. Warszawskiego, 1758—1848 (J. Willaume) — E. Kipa: Austria a sprawa polska w r. 1809 (T. Mencel) — H. Grynwasser, Pisma (T. Mencel) — J. Ender: Ks. Józef Szafranek, trybun ludu śląskiego (W. Jakóbczyk) — H. Gatzke: W. Germany's drive to the west (Drang nach Westen) a study of Germany's western aims during the first world war (J. Pajewski) — Polemika.

Wszystkie prace zawarte w roczniku są streszczone w jęz. ros. i francuskim.

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

http://rcin.org.pl

Z NOWOŚCI WYDAWNICZYCH

ADAM SCHAFF

OBIEKTYWNY CHARAKTER PRAW HISTORII

s. 412, opr. płt., zł 20,55

TREŚĆ

Od autora — Wstęp
Część pierwsza: Marksizm a unaukowienie historiografii,
Część druga: Krytyka negacji obiektywnego charakteru praw historii przez burżuazyjną historiografię
Część trzecia: Niektóre wnioski metodologiczne z teorii obiektywnych praw historii
Bibliografia — Indeks nazwisk

*

KAZIMIERZ KUMANIECKI

HISTORIA KULTURY STAROŻYTNEJ GRECJI I RZYMU

s. 488, mapy, opr. płt., zł 61,60

Treść: Cz. I. Grecja: Warunki naturalne — Kultura egejska i Grecja homerowa — Grecja archaiczna — Okres attycki, Grecja klasyczna w. V — Grecja klasyczna w. IV — Epoka hellenistyczna — Cz. II. Rzym. Italia i jej najdawniejsza ludność — Rzym w epoce królewskiej (753—509) — Okres wczesnej republiki (509—275) — Rzym pierwszym mocarstwem w basenie Morza Śródziemnego (275—146) — Rzym w epoce wojen domowych (146—31) — Od dyktatury Sulli do bitwy pod Akcjum — Wczesne cesarstwo: Pryncypat Augusta (31 p. n. e. — 14 n. e.) — Cesarstwo rzymskie w w. I i II — Kryzys wieku III — Późne cesarstwo.

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE

http://rcin.org.pl

Cena zł. 10.—

http://rcin.org.pl